

U Hrvatskoj je 22. lipnja obilježen Dan antifašističke borbe. U šumi Brezovici kod Spomenika prvom partizanskom odredu održana je svečanost. Na taj dan 1941. godine, na tom je mjestu osnovan Prvi sisački partizanski odred, ujedno prva antihitlerovska postrojba u tadašnjoj okupiranoj Europi.

Na svečanom obilježavanju Dana antifašističke borbe i Dana pobjede u šumi Brezovica kod Siska izaslanik predsjednika Republike Hrvatske je bio predsjednik SABA RH Franjo Habulin, izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora Željka Josić, saborska zastupnica, te izaslanik predsjednika Vlade RH ministar pravosuđa Dražen Bošnjaković.

Gradonačelnica Siska Kristina Ikić Baniček rekla je da ako ne znamo cijeniti svoju povijest, borbu 77 partizana i partizanki, hrvatske mladeži koja je otišla iz svojih domova i pridružila se NOB-u i svrstala nas među zemlje pobjednice 2. svjetskog rata, onda ćemo biti osuđeni da ponavljamo greške koje smo već prevladali i ponovno utvrđujemo gradivo iako se ono s nepogrešivom preciznošću nalazi povijesno točno i neoborivo zapisano u našem hrvatskom Ustavu.

Izaslanik predsjednika Vlade RH, ministar pravosuđa Dražen Bošnjaković rekao je ovim danom obilježavamo i oružani otpor RH nacističkom poretku u Europi za vrijeme 2. svjetskog rata kao i pobjedu saveznika nad Hitlerom.

- Taj dan simbolizira i činjenicu da je Hrvatska danas jedna od zemalja pobjednica 2. svjetskog rata. Danas smo se ovdje okupili kako bi se poklonili i pozdravili hrabrost i odlučnost koju je Hrvatska iskazala u borbi protiv ovog velikog zla., naglasio je.

- I ove godine, kao i prijašnjih godina okupili smo se u Memorijalnoj park šumi Brezovica, kako bi obilježili 79. obljetnicu formiranja prvog sisačkog partizanskog odreda koji je značio početak organizirane narodno oslobodilačke borbe čime je utkana antifašistička odrednica Hrvatske koju baštinimo i danas kao državni praznik što je još 90-tih godina, u svitanje hrvatske neovisnosti uvrštena na inicijativu prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana., istaknula je izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora, Željka Josić.

Izaslanik predsjednika Republike Hrvatske, predsjednik SABA RH Franjo Habulin, pozdravio je sve "drugarice i drugove".

- U tim teškim vremenima, prije 79 godina, našli su se ljudi koji su imali hrabrosti, snage i viziju da kažu: ne! Mnogi će u narednim godinama slijediti one koji su se 22. lipnja 1941. okupili ovdje u Brezovici. Oni su kao sisački odred bili prvi. Bili su vijesnici ustanka, što je bio i ostao bez premca, u okupiranoj Europi. Bili su dokaz da postoje ljudi za koje ideje ideali slobode i tolerancije vrijede više od njihovih života. Za te se ljude bez ikakvog pretjerivanja može reći da su bili veći od života. I to je neosporno. I kao činjenica i kao vrijednosni sud, naglasio je. „Istina je da su temelji hrvatske državnosti zadani na zasjedanju ZAVNOH-a i istina da je ono što je izgrađeno na temeljima pobjede u 2. Svjetskom ratu bilo obranjeno u Domovinskom ratu. Dužnost nam je i obveza slijediti tu antifašističku tradiciju i narednih godina obilježavati i Dan pobjede i Dan antifašističke borbe. Na nama je odgovornost da stvorimo uvjete kako bi iduće godine u Jasenovcu bila jedna kolona i time pokazali ekstremnoj desnici da RH stoji na ustavnim antifašističkim temeljima.“

Predsjednik Republike Zoran Milanović čestitao je Dan antifašističke borbe putem objave na twitteru. Kazao je među ostalim da je "Dan antifašističke borbe spomen na jedinstveni ustanak iz 1941. godine. To je ustanak naših ljudi koji su bili spremni reći ne, i to reći prije svih drugih u - od fašista i nacista uništavanoj i porobljenoj Europi".:

"Jedinstven događaj koji je sudionicima tog ustanka i onda svima onima koji su mu se priključili u mjesecima i godinama koje su slijedile dao za pravo da se zovu hrvatska, narodna, antifašistička vojska. Bili su vojska koja se borila za slobodu, vojska koja je rat završila na pravoj strani što je i najvažnije, a ujedno i na pobjedničkoj strani što je bilo važno za opstanak hrvatske države

Dobro je tada pobijedilo zlo, izabrali smo težak put ali, ponovit ću, pravu stranu kao puno puta ranije i kasnije. To je naša, hrvatska povijest koju i mi i naša djeca moramo znati, o kojoj možemo raspravljati ali koju nitko ne bi smio negirati i koju ne može osporiti“.

Predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković uputio je čestitku građanima u povodu Dana antifašističke borbe, ističući da je Hrvatska dala veliki doprinos otporu i borbi protiv fašizma u tada porobljenoj Europi. Osnivanjem prve oružane antifašističke postrojbe u Drugom

svjetskom ratu, Hrvatska je dala veliki doprinos otporu i borbi protiv fašizma u tada porobljenoj Europi", ističe predsjednik Sabora.

Napominje kako su u borbi protiv okrutne fašističke i nacističke ideologije, te obrani svoje domovine od okupacije, sudjelovali široki slojevi hrvatskog društva, "a ne samo pristaše komunističkog pokreta, kao što se to prikazivalo u prošloj državi"

U nastavku donosimo govor Franje Habulina, predsjednika SABA RH i izaslanika Predsjednika RH Zorana Milanovića:

"Poštovani predstavnici političkog i javnog života, cijenjeni sadašnji i bivši visoki dužnosnici, uvaženi antifašistički borci, gospođe i gospodo, drugarice i drugovi,

Prenosim vam pozdrave Predsjednika RH Zorana Milanovića, koji danas ne može biti s nama zbog državnčkog posjeta Republici Crnoj Gori.

Točno prije 79 godina ovdje, u šumi Brezovica, okupila se skupina heroja, antifašista i formirala Partizanski odred, prvi nagovještaj općenarodnog ustanka, koji će uskoro zahvatiti Hrvatsku, kao i dijelove tadašnje okupirane i među okupatorima i njihovim domaćim slugama podijeljene Jugoslavije. Bilo je to u vrijeme kada je nacifašizam u Europi bio u naponu snage, kada je nemilosrdno uništavao i gazio sve pred sobom, kada je sloboda jednog cijelog kontinenta doslovno visila o koncu i kada su mnogi mislili da ona već nepovretno pripada prošlosti.

U tim vremenima našli su se ljudi koji su imali hrabrosti, snage i vizije da kažu: NE!

Mnogi će u narednim godinama slijediti one koji su se 22. Lipnja daleke 1941. godine okupili u šumi Brezovica, ali oni borci Prvog partizanskog sisčkog odreda, bili su prvi. Bili su vjesnici ustanka što je bio i ostao bez premca u okupiranoj Europi. Bili su dokaz da postoje ljudi za koje ideje i ideali slobode i tolerancije vrijede više od njihovih života. Zate se ljude, bez ikakvog pretjerivanja, može reći da su bili veći od života. I to je neosporno, i kao činjenica i kao vrijednosni sud.

Ono što je ovdje počelo godine 1941. završilo je veličanstvenom pobjedom godine 1945. Stjecajem okolnosti, mislim na pandemiju, ove godine zajedno proslavljamo i Dan antifašističke borbe i Dan pobjede.

Obilježavamo, dakle, dan pobjede u Drugome svjetskom ratu. Ujedno, obilježavamo i Dan Evrope koji je, nimalo slučajno, proglašen upravo na isti datum kada je bezuvjetno kapitulirala nacistička Njemačka sa svim kvislinškim režimima, osim ovdašnjega.

Kažem: nimalo slučajno.

Oni koji su utvrđivali kada će se slaviti Dan Evrope, jako su dobro znali da je Evropa u kojoj živimo, Evropa koja se ujedinjuje, izgrađivana na temeljima antifašizma, drugim riječima na temeljima pobjede nad fašizmom. Na žalost, svijest i spoznaja o sudbinskoj povezanosti Dana pobjede i Dana Evrope, o sudbinskom značenju pobjede nad fašizmom, s vremenom je – barem u nekim dijelovima Evrope – počela blijediti.

Nagrizao ju je agresivni povijesni revizionizam koji pišući “novu povijest”, lažući i manipulirajući podacima, truje mlade generacije falsificiranom slikom mračne prošlosti. Taj povijesni revizionizam želi predstaviti sve ono čega bi se svaki normalni čovjek trebao stiditi, kao uzor domoljublja. Sve to nas, međutim, niti smije, niti može smesti. Mi znamo što je bilo i mi znamo što i zašto danas obilježavamo.

Živimo u okolnostima u kojima se, čak i pravno, obrazlaže zašto je i kada je prihvatljiv ustaški pozdrav koji se pretvara u bojni poklič ekstremne desnice.

Živimo u vrijeme kada se takve nakaradne i krajnje opasne odluke opravdavaju pozivanjem na slovo zakona; pri čemu se zaboravlja da postoji i ono što se zove duh zakona. Mada, pročita li se Ustav, jasno je što kažu i njegovo slovo i njegov duh. Današnja je Hrvatska zasnovana na odlukama Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske, a nasuprot ustaškoj tzv. Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Konačno Nezavisna država Hrvatske nije nastala voljom hrvatskih građana, već voljom i dogovorom nacifašističkih lidera Njemačke i Italije. Nije čudo da je NDH dosljedno slijedila praksu nacifašizma donošenjem rasnih zakona, otvaranjem brojnih logora, među kojima i dječjih, proganjanjem i brutalnom likvidacijom Židova, Srba, Roma, ali i Hrvata koji su se oduprijeli nacifašističkoj okupaciji i domaćim kvislinzima.

Vrijedi li taj Ustav i dalje? Vrijedi! Obaziru li se desničari na to? Ne, ne obaziru se nimalo! Dapače, javno propovijedaju da ustaški pozdrav treba koristiti gdje god se može i kada god se može.

Naci-fašizam najveće je zlo što je zadesilo čovječanstvo u 20. stoljeću. Holokaust i genocid, masovni zločini protiv Židova, Roma, ovdje u Hrvatskoj – Srba, te antifašista i svih slobodno-mislećih ljudi, to je nešto što nikada ne smije biti zaboravljeno. Lako je izreći onu poznatu formula: da se više ne bi ponovilo, ali svijet u kojem danas živimo tjera nas da energičnije, glasnije i jasnije nego ikada do sada kažemo: ono što je bilo, ne smije se ponoviti.

I moramo to reći u lice svima koji iz dana u dan relativiziraju zlo naci-fašizma, prešućuju ili umanjuju njegove zločine, portretiraju notorne zločince kao domoljube u koje bi se trebale ugledati mlade generacije, a one kojima dugujemo slobodu demoniziraju kao krvožedne zločince.

Naša je dužnost, naš dug prema palima i mrtvima i naša obveza prema živima i onima koji će tek doći, da svima koji bi danas htjeli nekakvim povjerenstvima i međunarodnim komisijama istražiti “pravu istinu” o naci-fašizmu i njegovim zločinima, poručimo sljedeće: ta je istina dobro poznata, ona je potkrijepljena dokazima i dokumentima u čiju se autentičnost ne može sumnjati.

To je istina koju nikakve “alternativne činjenice” ne mogu uzdrmati. Ona može nakratko biti poljuljana u očima nedovoljno informiranih i zavedenih. No, to jest istina i istina će ostati.

Istina je da je slom naci-fašizma omogućio izgradnju Evrope na demokratskim osnovama.

Istina je da su temelji hrvatske državnosti položeni na zasjedanju ZAVNOH-a, Zemaljskog

anti-fašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske.

I istina je da je ono što je izgrađeno na temeljima pobjede u Drugome svjetskom ratu bilo obranjeno u Domovinskom ratu.

Naša je dužnost i obveza slijediti svijetle antifašistike tradicije te i narednih godina obilježavati Dan pobjede i Dan antifašističke borbe. Isto tako na nama je odgovornost da stvorimo uvjete kako bi iduće godine u Jasenovcu bila jedna kolona, te time pokazati ekstremnoj desnici da RH čvrsto stoji na ustavnim antifašističkim temeljima.

I upravo zato, upravo ovdje, treba još jednom cijeloj Hrvatskoj, svim našim susjedima, cijeloj Evropi, ali i cijelome svijetu reći sljedeće. Otpor naci-fašistikom osvajanju u Hrvatskoj, a to znači i u drugim dijelovima tadašnje Jugoslavije, bio je jedinstven u cijeloj Hitlerovoj “tvrđavi Evropi”.

Jedan i jedinstven!

Nigdje drugdje u porobljenoj Evropi nikome nije uspjelo stvoriti organiziranu armiju koja je na kraju rata brojila 800.000 pripadnika. Nijedan evropski pokret otpora, ma koliko djelotvoran i herojski bio, nije dobio status savezničke armije, kao što ga je dobila Narodno-oslobodilačka vojska na konferenciji “velike trojice” u Teheranu.

Nijedan pokret otpora nije se više od dvije godine borio potpuno sam, bez ikakve pomoći sa strane, oslonjen samo na sve veću podršku naroda i na ono što je zarobio od neprijatelja. Ni za jednog vođu pokreta otpora ne postoji izjava njegovih najgorih neprijatelja, nacista, da bi bilo dobro da Treći Reich na svojoj strani ima tucet takvih.

Ni za jednoga, osim za maršala Tita!

Nigdje u cijeloj Evropi, osim na tlu Jugoslavije, nije Drugi svjetski rat produljen za tjedan dana, jer kvislinzi svih mogućih boja, ali svi do lakata okrvavljenih ruku, nisu htjeli položiti oružje.

Sve to, što sam rekao, to su činjenice. Neoborive. Njih se može prešućivati, njih se može nastojati zamagljivati, njih se može prekrajati, ali ako odmaknemo naslage povijesnog revizionizma, na svjetlo dana ponovo će izaći činjenice. I – ISTINA.

A istina jest, da je ovdje u šumi Brezovici formiran prvi partizanski odred i u Hrvatskoj, i u Jugoslaviji.

Istina jest da je ustanak povela i dovela do pobjedonosnog završetka Komunistička partija na čelu s Josipom Brozom Titom.

Istina jest da su se i Hrvatska i Jugoslavija oslobodile vlastitim snagama, uz naknadnu materijalnu, a u završnici rata i izravnu vojnu pomoć Saveznika – mislim na Sovjetski Savez, Veliku Britaniju i Sjedinjene Države.

Istina je isto tako da većina pripadnika Narodno-oslobodilačke vojske nisu bili komunisti, da su ustanicima prišli i neki ugledni građanski političari, o javnim osobama poput Vladimira Nazora ili Ivana Gorana Kovačića da ne govorim.

A istina je i to da su mnoge partizanske jedinice imale vojne svećenike, da su partizanima prišli deseci svećenika kako Rimo-katoličke, tako i Pravoslavne crkve.

Žalosno je, reći ću još jednom, da u prilici obilježavanja Dana antifašističke borbe i Dana pobjede na sve to moram podsjećati. Ali – MORAM! Zbog budućnosti naših mladih generacija, zbog onih koje se svjesno odgaja u neznanju, zbog budućnosti Hrvatske.

Nama, antifašistima, stalo je do Hrvatske. Mi Hrvatsku volimo. Ali ne bilo kakvu Hrvatsku, Već Hrvatsku slobodnih, ravnopravnih i solidarnih građana.

Ali – ne bilo kakvu, ne filoustašku, ne ksenofobnu, ne netolerantnu. Mi volimo demokratsku, na antifašističkim vrijednostima izgrađenu državu ravnopravnih građana.

Čestitam svima Dan antifašističke borbe i Dan pobjede I pozdravljam vas s starim antifašističkim pozdravom:

Smrt fašizmu – sloboda narodu!”